Draft SI 191

טיוטה לתקן ישראלי ת"י 191

March 2013

מרס 2013

ICS CODE: ##.##.##

שמן זית

Olive oil

טיוטה

מסמך זה הוא הצעה בלבד

מכון התקנים הישראלי
The Standards Institution of Israel

רח' חיים לבנון 42, תל-אביב 69977, טל' 03-6465154, פקס' 03-6412762, www.sii.org.il

21/03/13 שדק/זג-2003

תקן זה הוכן על ידי ועדת המומחים 50806 – שמן זית, בהרכב זה:
רות ארדי, שי חן, זהר כרם (יו"ר), שמעון לביא, עדי נעלי, יעקב פולג, רוברטו שטיינר

כמו כן תרמו להכנת התקן: עינת חלבה, אלי כהן ויניב שמאי.

אסנת שץ ריכזה את עבודת הכנת התקן.

טיוטה

הודעה על מידת התאמת התקן הישראלי לתקנים או למסמכים זרים

תקן ישראלי זה, למעט השינויים והתוספות הלאומיים המצוינים בו, זהה לתקן של מועצת הזיתים הבין-לאומית (International Olive Council)

COI/T.15/NC No/3 Rev6 : November 2011

הודעה על רוויזיה

תקן ישראלי זה בא במקום התקן הישראלי ת"י 191 מדצמבר 2012

מילות מפתח:

שמן זית, בדיקות מזון, שמנים צמחיים, אנליזה כימית ובדיקות, קביעת תכולה.

Descriptors:

olive oil, food testing, chemical analysis and testing, determination of content.

עדכניות התקן

התקנים הישראליים עומדים לבדיקה מזמן לזמן, ולפחות אחת לחמש שנים, כדי להתאימם להתפתחות המדע והטכנולוגיה.
המשתמשים בתקנים יוודאו שבידיהם המהדורה המעודכנת של התקן על גיליונות התיקון שלו.
מסמך המתפרסם ברשומות כגיליון תיקון, יכול להיות גיליון תיקון נפרד או תיקון המשולב בתקן.

תוקף התקן

תקן ישראלי על עדכוניו נכנס לתוקף החל ממועד פרסומו ברשומות.
יש לבדוק אם המסמך רשמי או אם חלקים ממנו רשמיים. תקן רשמי או גיליון תיקון רשמי (במלואם או בחלקם) נכנסים לתוקף 60 יום מפרסום ההודעה ברשומות, אלא אם בהודעה נקבע מועד מאוחר יותר לכניסה לתוקף.

סימון בתו תקן

כל המייצר מוצר, המתאים לדרישות התקנים הישראליים החלים עליו, רשאי, לפי היתר ממכון התקנים הישראלי, לסמנו בתו תקן:

© אין לצלם, להעתיק או לפרסם, בכל אמצעי שהוא, תקן זה או קטעים ממנו, ללא רשות מראש ובכתב ממכון התקנים הישראלי.

הקדמה לתקן הישראלי

תקן ישראלי זה הוא התקן של מועצת הזיתים הבין-לאומית COI/T.15/NC No 3/Rev 6. מנובמבר 2011 שאושר כתקן ישראלי בשינויים ובתוספות לאומיים.

התקן כולל, בסדר המפורט להלן, רכיבים אלה:

- סעיף חלות התקן הבין-לאומי בשינויים ובתוספות לאומיים (בעברית)
- פירוט השינויים והתוספות הלאומיים לסעיפי התקן הבין-לאומי (בעברית)
- תרגום חלקו העברי של התקן (באנגלית)
- התקן הבין-לאומי (באנגלית)

מהדורה זו של התקן הישראלי היא רוויזיה למהדורת התקן הישראלי מדצמבר 2012 שהוא תקן מקורי.
מהדורה זו של התקן הישראלי היא אימוץ של התקן של מועצת הזיתים הבין-לאומית מנובמבר 2011.
לנוחות המשתמש מובאים להלן השינויים העיקריים שבין מהדורת התקן הישראלי מדצמבר 2012 לבין מהדורה זו של התקן הישראלי.

- מהדורה זו מתייחסת למינים נוספים של שמן זית (סעיף 2).
- עודכנו הקריטריונים לטוהר השמן (סעיף 3).
- הורחבו הדרישות האורגנולפטיות והוספה הפניה לשיטות בדיקה מתאימות (סעיף 4.1).
- סעיף הסימון עודכן. הדרישה לסימון החמיצות של שמן זית כתית בוטלה. נוספו דרישות כגון סימון ארץ ייצור שמן הזית, עונת מסיק הזיתים וכדומה (סעיף 10).
- שיטות הבדיקה של הרכב שמן הזית ואיכותו השתנו (סעיף 11).

לשם השוואה מדוקדקת של כל השינויים בין המהדורות, יש לעיין בנוסח המלא שלהן.

חלות התקן (סעיף 1 של התקן הבין-לאומי בשינויים ובתוספות לאומיים)

הערה:

השינויים והתוספות הלאומיים בסעיף זה מובאים בגופן שונה.

תקן זה חל על שמן זית ועל שמן גפת זית.

הערה:

הכתוב מהמילים "that are the object " עד המילים "or food aid transactions" אינו חל.

פירוט השינויים והתוספות הלאומיים לסעיפי התקן הבין-לאומי

- לאחר סעיף 1 יוסף:

אזכורים נורמטיביים

תקנים ומסמכים המוזכרים בתקן זה (תקנים ומסמכים לא מתוארכים – מהדורתם האחרונה היא הקובעת):

תקנים ישראליים

ת"י 1145 – סימון מזון ארוז מראש

חוקים, תקנות ומסמכים ישראליים

תקנות בריאות הציבור (מזון) (תוספי מזון), התשס"א-2001, על עדכוניהן

מסמכים בין-לאומיים

Coi/t.20/doc. No 15/ rev. 2 international olive oil council (september 2007) – sensory analysis of olive oil - method for the organoleptic assement of virgin olive oil (english version).

2. DESIGNATIONS AND DEFINITIONS

בסוף הסעיף יוספו ההגדרות שלהלן:

2.3 זיכוך שמן

תהליך הכולל סתירה, הבהרה והפגת הריח.

2.4 יצרן שמן הזית

בעל בית הבד או בעל הזיתים אשר רכש את שירותי בית הבד.

הערה:

ההגדרה של "יצרן" בתקן הישראלי ת"י 1145 אינה רלוונטית לתקן זה. אדם העוסק במילוי שמן זית בלבד לא יוגדר כיצרן השמן.

3. PURITY CRITERIA

3.2 *Trans* fatty acid content (% *trans* fatty acids)

בסוף הסעיף יוסף:

בודקים לפי דרישה מיוחדת.

3.6 Stigmastadiene content (mg/kg)

בסוף הסעיף יוסף:

בודקים לפי דרישה מיוחדת.

3.7 Content of 2-glyceryl monopalmitate

בסוף הסעיף יוסף:

בודקים לפי דרישה מיוחדת.

4. QUALITY CRITERIA

- בתחילת הסעיף (לפני הטבלה) יוסף:

הטעם של שמן הזית וריחו יהיו אופייניים לשמן זית טוב, ללא טעם או ריח באושים או זרים.

- בטבלה:

4.1 . "**Organoleptic characteristics**"

- בעמודה השישית שכותרתה "refined olive oil" בשורה "median of defect" יוסף:

Me<6.0

- בעמודה השביעית שכותרתה "olive oil" בשורה "median of defect" יוסף:

Me<6.0

- בסוף הסעיף (לאחר הטבלה) יוסף:

בודקים את הדרישות האורגנולפטיות בסעיף זה לפי המסמך הבין-לאומי COI.20/Doc. No 15/ Rev. 2 SEPTEMBER 2007.

6. **CONTAMINANTS**

6.1. **Heavy metals**

בסוף הסעיף יוסף:

בודקים לפי דרישה מיוחדת.

6.2. **Pesticide residues**

בסוף הסעיף יוסף:

בודקים לפי דרישה מיוחדת.

6.3. **Halogenated solvents**

בסוף הסעיף יוסף:

בודקים לפי דרישה מיוחדת.

10. **LABELLING**

בשורה השלישית, לאחר המילים "sale to consumers" יוסף:

סימון המוצר יהיה גם לפי דרישות התקן הישראלי ת"י 1145 ותקנות בריאות הציבור (מזון) (סימון תזונתי) על עדכוניהן, או כל דין שיבוא במקומן.

10.1.1.1. **Designations of olive oils**

בשורה החמישית, לאחר המילים "Olive oil[2]" יוסף:

מוצר המוגדר כ"שמן זית" (ראו סעיף 2.1.3) יסומן כ"שמן זית מעורב". המוצר יסומן גם בכינוי משני "תערובת שמן זית מזוכך ושמן זית כתית". הכינוי המשני יסומן מתחת לשם המוצר ובסמוך לו באותיות שגודלן אינו קטן מ-2/3 מגודל אותיות סימון שם המוצר. לשמן זית מעורב אין להוסיף מילות תיאור כגון: "טהור", "נקי", "טבעי", על נטיותיהן ונגזרותיהן או צירוף מילים המכיל תיאורים אלה. בשמן זית מעורב יסומן ברשימת הרכיבים אחוז שמן זית כתית ואחוז שמן זית מזוכך כנדרש בתקן הישראלי ת"י 1145 בסעיף 8 הדן ברכיבים.

10.1.1.2. **Designations of olive-pomace oils**

בשורה השנייה, לאחר המילים "Olive-pomace oil[2]"יוסף:

מוצר המוגדר כ"שמן גפת זית" (ראו סעיף 2.2) יסומן כ"שמן גפת זית מעורב". המוצר יסומן גם בכינוי משני "תערובת שמן גפת זית ושמן זית כתית". הכינוי המשני יסומן מתחת לשם המוצר ובסמוך לו באותיות שגודלן אינו קטן מ-2/3 מגודל אותיות סימון שם המוצר. לשמן גפת זית מעורב אין להוסיף מילות תיאור כגון: "טהור", "נקי", "טבעי", על נטיותיהן ונגזרותיהן או צירוף מילים המכיל תיאורים אלה. בשמן גפת זית מעורב יסומן ברשימת הרכיבים אחוז שמן זית כתית ואחוז שמן גפת זית כנדרש בתקן הישראלי ת"י 1145 בסעיף 8 הדן ברכיבים.

10.1.3. **Name and address**

בסוף הסעיף יוסף:

אם אורז שמן הזית אינו גם יצרן שמן הזית, יסומנו, נוסף על שם היצרן וכתובתו, גם שם האורז וכתובתו וארץ מקור שמן הזית. לפני שם האורז וכתובתו יסומן "נארז על ידי" או סימון שווה ערך. אם שמן הזית הנארז הוא ממקורות יבוא שונים, תסומן ארץ מקור היבוא של כל אחד משמני הזית.

הערה:

אימות סימון ארץ מקור היבוא של כל אחד משמני הזית ייעשה בבדיקות מנהליות.

- בסוף הסעיף יוסף סעיף 10.4 כמפורט להלן:

10.4. במוצרי שמן זית כתית יסומנו על אריזת שמן הזית עונת מסיק הזיתים ותאריך המילוי של שמן הזית. עונת מסיק הזיתים תסומן בשתי השנים הקלנדריות העוקבות של עונת המסיק. לדוגמה: מסיק 2012/2013. עונת המסיק תסומן בסמוך לכינוי המשני של שמן הזית באותיות שגודלן אינו קטן מ-2/3 מגודל אותיות סימון שם המוצר.

הערה:

אימות סימון עונת המסיק ייעשה בבדיקות מנהליות.

סימון תאריך המילוי של שמן הזית יכלול ציון גלוי של יום, חודש ושנה קלנדריים.